

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Чернігівська політехніка"
Освітня програма	22516 Лісове господарство
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	205 Лісове господарство

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет "Чернігівська політехніка"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	22516
Назва ОП	Лісове господарство
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Делеган Іван Іванович, Смик Мар`яна Олегівна, Кайдик Олександр Юрійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	05.10.2021 р. – 07.10.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/10/vidomosti-pro-samooczinyuvannya-op.pdf>

Програма візиту експертної групи <https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/10/programa-vizytu-op-lisove-gospodarstvo.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Цілі ОП чіткі і зрозумілі, взаємопов'язані з Місією і Стратегією розвитку НУ «Чернігівська політехніка». ОП є актуальною, затребуваною на ринку праці, враховує особливості розвитку галузі, потреби суспільства та регіональний контекст. ОП структурована, ОК відповідають цілям ОП та предметній області спеціальності. Правила вступу на навчання розміщені на офіційному сайті НУ «Чернігівська політехніка», зрозумілі та не містять жодних дискримінаційних положень. Наявний вільний доступ до всіх положень, які регулюють питання визнання результатів під час академічної мобільності та отриманих у неформальній освіті. Освітній процес за ОП здійснюється за поєднання різних форм і методів навчання з урахуванням свободи слова і творчості та відповідає принципам академічної свободи. Індивідуальна освітня траєкторія відображується в індивідуальному плані здобувача. Здобувачі, що працюють за фахом, мають дозвіл на вільне відвідування занять. Доволі потужна нормативна база ЗВО повною мірою забезпечує об'єктивність оцінювання, процедури запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій, визначає форми, правила проведення, критерії оцінювання та порядок оскарження результатів контрольних заходів, а також регламентує питання дотримання академічної доброчесності. Інфраструктура НУ «Чернігівська політехніка» зі сприятливим та безпечним освітнім середовищем. В університеті запроваджено електронну систему звітування НПП для формування їх рейтингу, створено електронні кабінети та впроваджують електронну залікову книжку здобувачам вищої освіти. У ЗВО запроваджено правила і процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Академічна спільнота НУ «Чернігівська політехніка» активно формує культуру якості вищої освіти. НУ «Чернігівська політехніка» має всі необхідні документи на сайті у вільному доступі, що забезпечує прозорість та публічність його діяльності.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОП Лісове господарство має чітко сформульовані ціль та фокус програми, які кореспондуються з Місією та Стратегією розвитку НУ «Чернігівська політехніка», враховують досвід аналогічних вітчизняних ОП, досвід і тенденції розвитку лісівничої галузі. Позитивними є наявність відповідних інституцій, діючих процедур і системності у роботі з удосконалення освітнього процесу. Зміст, обсяг освітньої програми, її ОК та навчального навантаження відповідає вимогам предметної області спеціальності 205 «Лісове господарство» другого (магістерського) рівня, діючого законодавства, фактичному навантаженню здобувачів ВО і сприяє досягненню ПРН. Структура ОП передбачає формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ВО, які обізнані з процедурами її формування. Існує практика вільного відвідування занять здобувачами, працевлаштованими за фахом. Методи навчання і викладання за ОП передбачають варіативність відповідають принципам академічної свободи. Створено сприятливе середовище для активізації наукової роботи молоді через Наукове товариство здобувачів вищої освіти та молодих учених. Діє програма підвищення рівня володіння англійською мовою НПП та наявні безкоштовні курси з англійської мови для студентів. Наявні чіткі стандарти та політика щодо академічної доброчесності. У ЗВО забезпечено вільний доступ до міжнародних наукометричних баз усім учасникам освітнього процесу. НУ «Чернігівська політехніка» має власну розвинену безпечну інфраструктуру, до якої забезпечено безкоштовний доступ усім учасникам освітнього процесу. Інформаційні ресурси, необхідні для навчання, викладання та наукової діяльності загалом достатні і доступні. В НУ «Чернігівська політехніка» діють чіткі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Нормативно-правові документи, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу доступні та оприлюднені на офіційному сайті ЗВО. Позитивними практиками НУ «Чернігівська політехніка» є використання електронних кабінетів і впровадження електронної залікової книжки здобувача вищої освіти; використання електронної системи звітування НПП і преміювання їх за публікації у виданнях, які входять до міжнародних науково-метричних баз, за подачу грантової заявки та за патентування винаходів; залучення фахівців із галузі до рецензування дипломних робіт магістрів; залучення на кафедру докторів наук; чітко налагоджена робота з відстеження кар'єрного шляху випускників; здійснення цілого ряду заходів, спрямованих на розбудову системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти і, зокрема, створення Ради із забезпечення якості вищої освіти в НУ «Чернігівська політехніка».

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Гарант ОП «Лісове господарство» і водночас завідувач кафедри аграрних технологій та лісового господарства має науковий ступінь кандидата економічних наук, що суперечить Положенню ЗВО про гаранта, і Закону України «Про вищу освіту» (про завідувача кафедри). Під час перегляду ОП Лісове господарство недостатньо враховано досвід іноземних програм. Розподіл бюджету за ОК10 і ОК11 є дещо нераціональним – практична підготовка зменшена за обсягом порівняно з часом на підготовку магістерської роботи, що не відповідає внутрішнім нормативним документам ЗВО. Досить мало інформації щодо ОП є у відкритому доступі на сайті ЗВО, більшість інформації щодо ОК знаходиться в електронних кабінетах системи "Moodle". Наявні факти невідповідності кваліфікації і наукових праць викладача ОК, який він забезпечує. Процедури конкурсного добору не достатньо враховують відповідність викладачів певному ОК. У ЗВО відсутні програми (договори) академічної мобільності для НПП і здобувачів саме цієї ОП. Неналежне наповнення і оформлення окремих робочих програм ОК, електронних навчальних курсів, методичних вказівок до виконання практичних робіт. На веб-сайті університету не висвітлено інформації щодо результатів опитувань стейкхолдерів (зокрема і здобувачів ВО), щодо якості ОП, її змісту, компонентів і програмних результатів навчання. Рекомендовано Гарантом ОП обрати НПП з науковим ступенем (бажано доктора наук) за

спеціальністю ОП; посилити міжнародну співпрацю з метою запозичення передового досвіду в освітній процес, а також популяризацію та мотивування здобувачів ВО, які навчаються на ОП, до міжнародної та внутрішньої (національної) мобільності; укласти договори академічної мобільності із ЗВО, які мають аналогічні ОП; привести у відповідність внутрішнім нормативним документам ЗВО обсяг практичної підготовки; під час конкурсного добору викладачів враховувати відповідність кваліфікації і наукових праць претендентів певному ОК ОП; залучати професіоналів-практиків, експертів у галузі і представників роботодавців до проведення лекцій і практичних занять студентам ОП; регулярно поповнювати бібліотечний фонд за ОП; робочі програми ОК і силабуси слід привести до єдиної форми представлення з належним наповненням і оформленням; донаповнити і належно оформити електронні навчальні курси на платформі Moodle та методичне забезпечення ОК; більш активно залучати здобувачів ВО, випускників та роботодавців до періодичного перегляду та обговорення не лише освітньої програми, а й освітніх компонентів, чітко фіксувати їх пропозиції та враховувати в оновленій програмі; запровадити регулярні опитування стейкхолдерів, зокрема здобувачів ВО, щодо якості ОП, її змісту, доцільності і обсягів ОК, якості викладання ОК, контрольних заходів, оцінювання і академічної доброчесності та освітньої діяльності за ОП з подальшим оприлюдненням результатів цих опитувань за певною ОП на сайті ЗВО і кафедри; започаткувати процедуру інформування громадськості щодо обговорення проекту ОП і надання пропозицій та зауважень.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Місія, мета, візія, цінності, стратегічні цілі та завдання ЗВО викладено у Стратегії розвитку Національного університету «Чернігівська політехніка» на 2021-2027 рр. (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/strategia-roz.pdf>). Результати аналізу нормативних документів, зокрема Статуту університету (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/statut.pdf>), ОП у редакції 2021 року (https://op.stu.cn.ua/files/op/OPP_205_lisove_gosp_magistr_2021.pdf), інтерв'ювання гаранта ОП свідчать, що цілі та завдання ОП «Лісове господарство» корелюють з місією та стратегічною метою розвитку університету, зокрема підготовку висококваліфікованих фахівців, що володіють компетентностями з різних сфер професійної діяльності та спрямування освітнього й наукового потенціалу на розвиток і зміцнення регіону. Загалом, цілі освітньої програми, що акредитується, чіткі, зрозумілі та взаємопов'язані з місією та стратегією розвитку ЗВО. Унікальність ОП полягає в орієнтації її на лісозахист (з огляду на вибіркові ОК).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/p-yakist-vnutrsist.pdf>) перегляд освітніх програм та навчальних планів відбувається за результатами їхнього моніторингу урахуваючи розвиток галузі та потреб суспільства, а також за результатами зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками і роботодавцями. За пропозицією здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців та академічної спільноти було розширено перелік вибіркових компонентів дисциплін загального блоку, а саме: окрім дисциплін «Методологія та організація наукових досліджень», «Інтелектуальна власність» було запропоновано на вибір дисципліну з іншої ОП. Розширено вибірковий блок циклу професійних дисциплін і можливість вибору дисциплін з загального переліку. Введено в ОП до обов'язкових дисциплін професійного циклу дисципліну «Оптимізація лісоаграрних ландшафтів». Введено в освітню програму такий ОК як «Дистанційне зондування землі». Враховано в ОП особливості регіону та привернуто увагу до лісозахисних дисциплін у вибіркового блоці (протокол засідання кафедри АТЛГ №8 від 27.01.2021 р.) (https://chntu-my.sharepoint.com/:f/g/personal/agro_stu_cn_ua/EhkMLTSqrl1FnKLHe6FGLj8BViHQBYkHcbjJcJqqbkfxwg?e=qsPkDg). За пропозицією МОН України (<https://cutt.ly/1RtCPhw>) введено загальну компетентність ЗК 8. (Здатність оцінювати потенційні небезпечні та шкідливі фактори та умови праці, джерела надзвичайних ситуацій, вживати заходи щодо запобігання та ліквідування нещасних випадків, професійних захворювань, техногенних аварій та надзвичайних ситуацій) та ПРН 13. (Вміти оцінювати потенційні небезпечні та шкідливі фактори та умови праці, джерела надзвичайних ситуацій, вживати заходи щодо організації безпечних умов роботи, запобігати виникненню нещасних випадків, професійних захворювань, техногенних аварій та надзвичайних ситуацій) (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/05/dovidnyk-od-2021-2.pdf>). НПП впливають на формування цілей ОП та

ПРН шляхом обговорення своїх пропозицій на засіданнях випускової кафедри. Наведені факти було підтверджено під час інтерв'ювання гаранта ОП, здобувачів вищої освіти, НПП та менеджменту ЗВО. Однак в ЕГ є сумніви щодо систематичного залучення роботодавців до перегляду ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

З'ясовано, що цілі та програмні результати навчання ОП визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці. З урахуванням тенденцій розвитку лісового господарства мета ОП та програмні результати навчання передбачають здатність ведення сталого лісового господарства в умовах проблеми масового всихання лісостанів внаслідок розвитку шкідливих комах та захворювань дерев. У вибірковий блок професійної підготовки було введено лісозахисні дисципліни ВК4 «Технологія інтегрованого захисту лісу» та ВК6 «Діагностика шкідників і збудників хвороб». Галузевий аспект прослідковується у всіх ФК та ПРН. Регіональний аспект відображають: ФК3 (Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів), що забезпечується освітніми компонентами: ОК7, ОК9, ОК11; ПРН3 (Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень); та ПРН6 (Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання), що забезпечується ОК5, ОК6, ОК7, ОК9, ОК10, ОК11. За результатами аналізу ОП та під час інтерв'ювання гаранта і НПП, ЕГ встановлено, що під час оновлення ОП було враховано досвід аналогічних програм НЛТУ України (<https://drive.google.com/file/d/1it3Q81l-K1qHZHoakDX-Q2Wfq-wKJv8H/view>), НУБіП України (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/210476_katalog_osvitnih_program_magistri_2021_tom_3_a.pdf), Сумського національного аграрного університету (<https://cutt.ly/WRwdz2P>), Луганського національного аграрного університету (<https://cutt.ly/hRwfaeV>), Уманського НУС (<https://cutt.ly/GRwf13V>) ХНТУСГ ім. Петра Василенка (<https://khtusg.com.ua/wp-content/uploads/2020/06/opp-205lgmag-2020.pdf>), щодо теоретичного змісту предметної області, методів та технологій навчання; формування загальних компетентностей. У відомостях СО зазначено, що було взято до уваги досвід іноземних програм: ГДУ імені Франциска Скорини (<https://cutt.ly/uRwfmHH>) та University of Maine (<https://umaine.edu/graduate/program/forestry/>), було зроблено висновки щодо розширення тих дисциплін, які розвивають здатність нестандартного розв'язання практичних та ситуаційних задач. У ЕГ є сумніви, щодо використання іноземного досвіду при перегляді ОП, оскільки ЗВО декларує: "вдалося уникнути викладання неактуальних на сьогодні дисциплін ... введено ОК «Дистанційне зондування землі»", але під час інтерв'ювання гаранта не озвучив яких саме "неактуальних дисциплін", а ОК «Дистанційне зондування землі» було введено в ОП за рекомендацією академічної спільноти (протокол засідання кафедри АТЛГ №8 від 27.01.2021 р.) (<https://cutt.ly/cRwfSof>).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітня програма «Лісове господарство» була переглянута (протокол № 2 від «22» лютого 2021 р.) в зв'язку з введенням в дію Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня освіти, ступеня вищої освіти магістр, галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство за спеціальністю 205 Лісове господарство, наказом Міністерства освіти і науки України від 05 січня 2021 р. № 15 (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/01/12/205-lisove-hospodarstvo-mahistr.docx>) та введена в дію із 01 вересня 2021 року наказом ректора від 22 лютого 2021р. № 33 (https://op.stu.cn.ua/files/op/OPP_205_lisove_gosp_magistr_2021.pdf). Аналіз ОП і змісту її ОК, інтерв'ювання гаранта та НПП, свідчить про те що ОП та її компоненти дозволяють сформувати у здобувачів ВО загальні та фахові компетентності необхідні для виконання професійних обов'язків у лісовому господарстві і корелюють із показниками, які визначені Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 205 Лісове господарство для другого (магістерського) рівня. В ОП включені із Стандарту загальні компетентності (ЗК1-7), спеціальні (фахові, предметні) компетенції (ФК1-6) та нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (ПРН1-12). ПРН11 забезпечується частково, оскільки в ОП відсутні дисципліни мисливського господарського спрямування. ЕГ рекомендує при перегляді ОП включити (принаймні у вибіркові) дисципліну для повного забезпечення ПРН11 (Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильними сторонами ОП є чіткість, зрозумілість цілей ОП, які взаємопов'язані з місією та стратегією розвитку ЗВО. Цілі та програмні результати навчання враховують пропозиції здобувачів ВО, випускників, НПП, роботодавців та інших стейкхолдерів, під час перегляду визначаються з урахуванням розвитку галузі та потреб суспільства, ринку праці та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних освітніх програм. ОП та її компоненти дозволяють сформуванню у здобувачів ВО загальні та фахові компетентності необхідні для виконання професійних обов'язків у лісовому господарстві та корелюють із показниками, які визначені Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 205 Лісове господарство для другого (магістерського) рівня.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкою стороною ОП є не систематичний характер залучення роботодавців до перегляду ОП. ПРН11 забезпечується частково. Рекомендовано формалізувати процедуру залучення роботодавців до перегляду й оновлення ОП на систематичній основі; посилити міжнародну співпрацю з метою запозичення передового досвіду в галузі; при перегляді ОП включити дисципліну мисливськогосподарського спрямування для повного забезпечення ПРН11 (Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства).

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілі освітньої програми чіткі, зрозумілі та взаємопов'язані з місією та стратегією розвитку ЗВО, визначені з урахуванням позицій стейкхолдерів, враховують тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Зміст і структура ОП «Лісове господарство» забезпечує результати навчання визначені Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 205 Лісове господарство для другого (магістерського) рівня. Наявні недоліки щодо міжнародної співпраці задля врахування зарубіжного досвіду та формалізації процедури залучення роботодавців до перегляду і оновлення ОП є важливими але несуттєвими. У цілому ОП «Лісове господарство» та освітня діяльність за цією програмою відповідають визначеному критерію за рівнем В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 205 «Лісове господарство» розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня освіти, ступеня вищої освіти – магістр, галузі знань - 20 Аграрні науки та продовольство за спеціальністю - 205 Лісове господарство. Загальний обсяг ОП та освітніх компонент, які відображені в навчальному плані (https://op.stu.cn.ua/files/np/NP_205_Lisove_magistr_2021_d.pdf) становить 90 кредитів ECTS, з них 66 кредитів (73,3%) відводиться на обов'язкові і 24 кредити (26,7%) на вибіркові освітні компоненти, що відповідає вимогам пункту 15 частини 1 статті 62 Закону України «Про вищу освіту».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП є структурованою в контексті загального часу навчання, поділена на змістовні блоки циклів загальної та професійної підготовки, а також передбачає час на практичну підготовку. Аналіз матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП та матриці відповідності програмних результатів навчання компонентами ОП дає підстави стверджувати, що освітні компоненти, в цілому, відповідають цілям ОП та у сукупності забезпечують досягнення програмних результатів навчання. В ОП введено додатковуЗК8 (Здатність оцінювати потенційні небезпечні та шкідливі фактори та умови праці, джерела надзвичайних ситуацій, вживати заходи щодо запобігання та ліквідування нещасних випадків, професійних захворювань, техногенних аварій та надзвичайних ситуацій) яку

формують ОК2, ОК10, ВК4, ВК10 та ВК13. Також в ОП вказаний ПРН13 (Вміти оцінювати потенційні небезпечні та шкідливі фактори та умови праці, джерела надзвичайних ситуацій, вживати заходи щодо організації безпечних умов роботи, запобігати виникненню нещасних випадків, професійних захворювань, техногенних аварій та надзвичайних ситуацій) який формує ОК2, ОК10, ВК4, ВК10 та ВК13. Наведена узагальнена структурно-логічна схема ОП не відображає взаємопов'язаності і взаємообумовленості викладання певних ВК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз ОП «Лісове господарство» (https://op.stu.cn.ua/files/op/OPP_205_lisove_gosp_magistr_2021.pdf) і НП (https://op.stu.cn.ua/files/np/NP_205_Lisove_magistr_2021_d.pdf), силабусів навчальних дисциплін засвідчив зв'язок спеціальності з обов'язковими компонентами, зокрема «Дистанційне зондування землі», «Управління лісогосподарським виробництвом», «Планування лісогосподарського виробництва», «Регулювання продуктивності лісів», «Міжнародна стандартизація та сертифікація», «Оптимізація лісоаграрних ландшафтів», які за своїм змістом мають безпосередній зв'язок із лісовою галуззю та потрібні для досягнення загальних і фахових компетентностей. ЕГ дійшла висновку що перелік обов'язкових компонент надає змогу здобувачам досягти визначених програмних результатів навчання, а зміст ОП у цілому відповідає предметній області спеціальності 205 «Лісове господарство» другого (магістерського) рівня.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти за ОП здійснюється шляхом вільного вибору 26,67% (24 кредити) ОК та регламентується Положенням «Про індивідуальну освітню траєкторію здобувачів вищої освіти Національного університету “Чернігівська політехніка”» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/06/polozhennya-pro-individualnu-osvitnyu-trayektoriyu.pdf>). Індивідуальна освітня траєкторія (ІОТ) також може формуватися під час практичної підготовки (здобувачі мають право обирати бази для проходження практик) і реалізації курсової та кваліфікаційної роботи, тематика яких обирається здобувачем. ІОТ відображується в індивідуальному плані здобувача. Здобувачі, що працюють за фахом, мають можливість на вільне відвідування занять, що регулюється «Порядком надання дозволу на вільне відвідування занять» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/p-vilne-vid.pdf>). В університеті передбачено перезарахування кредитів при переведенні ЗВО із інших закладів вищої освіти та при проходженні різних курсів, в тому числі і дистанційних, що регулюється «Порядком визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/07/poryadok-vyznachennya-akademichnoi-riznyczy-ta-vyznannya-rezultativ-poperednogo-navchannya.pdf>).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Дана ОП передбачає практичну підготовку здобувачів у вигляді переддипломної практики (ОК10, 13 кредитів ECTS) та підготовки кваліфікаційної роботи (ОК11, 17 кредитів) і регулюється Положенням «Про проведення практики...» (<https://cutt.ly/XRxDkBr>), в якому передбачено зарахування практики уже працевлаштованим (за фахом) здобувачам п. 4.6. Зміст практики дозволяє здобувачам досягти запланованих СК і ПРН, необхідних для подальшої професійної діяльності, зокрема СК3 (Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів), СК4 (Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризики, а також економічні, правові та екологічні аспекти), СК5 (Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі лісового господарства у широких або мультидисциплінарних контекстах) та ПРН3 (Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень), ПРН4 (Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані), ПРН5 (Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності), ПРН10 (Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань лісового господарства та дотичних проблем до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються), ПРН13 (Вміти оцінювати потенційні небезпечні та шкідливі фактори та умови праці, джерела надзвичайних ситуацій, вживати заходи щодо організації безпечних умов роботи і т. д.). Аналіз угод про співпрацю (ДП «Холминське ЛГ», ДП «Ріпкирайагролігосп», ДП «Сновськрайагролігосп» та ін.), засвідчує, що бази практик відповідають предметній області спеціальності «Лісове господарство». Практики проходять під керівництвом НПП кафедри та фахівців від бази практики. Під час інтерв'ювання роботодавців з'ясовано, що вони готові до співпраці з ЗВО щодо проведення виробничих практик, в т. ч. в ДП «Добрянське ЛГ». Аналіз звітів про проходження практики свідчить, що їх зміст відповідає цілям практичної підготовки ОП. А під час інтерв'ювання здобувачі підтвердили задоволеність набутими професійними навичками, що відображено у результатах

опитування (<https://cutt.ly/ERxS9yW>) на рівні 77%. ЕГ вважає необґрунтованим збільшення кількості кредитів ECTS для підготовки кваліфікаційної роботи за рахунок скорочення часу переддипломної практики, адже як зазначено у відомостях СО і було підтверджено під час інтерв'ювання здобувачів та роботодавців, що вони давали пропозиції збільшувати тривалість саме практичної підготовки.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Результати аналізу ОП і силабусів, не дозволяють констатувати наявність чітко задекларованих компонентів, що сприятимуть формуванню soft skills. Під час інтерв'ювання гаранта ОП і НПП, а також здобувачів ВО ЕГ було встановлено що проведення лекцій і практичних занять з розв'язанням ситуаційних завдань та використанням кейс-методів, самостійної роботи, ділових ігор, тренінгів сприяє розвитку комунікаційних і лідерських навичок, а також забезпечують вміння працювати в команді, уникати конфліктів, приймати обґрунтовані рішення в критичних ситуаціях - забезпечує формування особистої відповідальності та надає можливість навчитися правильно організовувати свій час (сприяє формуванню навичок soft skills).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. У Стандарті другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 205 «Лісове господарство» професійна кваліфікація не зазначена.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонент регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/07/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>). ЕГ встановлено, що обсяг освітньо-професійної програми підготовки здобувачів ВО другого (магістерського) рівня становить 90 кредитів ECTS. Тривалість академічної години складає 40 хвилин. Розподіл навчального часу на аудиторне навчання становить 1/3 від загальної кількості годин теоретичного навчання з кожної дисципліни та 2/3 - на самостійну роботу здобувачів (допускається встановлення обсягу годин пропорційно до кількості тижнів теоретичного навчання), що свідчить про відсутність надмірного навантаження на здобувачів вищої освіти. Отже можна констатувати наявність збалансованості між аудиторною роботою та самостійною роботою студента. У відомостях СО зазначено, що для встановлення співвідношення фактичного навантаження здобувачів вищої освіти з запланованим за навчальним планом, періодично проводиться опитування студентів, результати яких (протокол засідання кафедри № 13 від 25.05.2021 р) свідчать, що здобувачі в середньому витрачають менше годин, ніж передбачено навчальним планом для вивчення дисципліни, більше часу здобувачі приділяють вивченню фахових дисциплін. Натомість ЕГ не знайшло цьому підтвердження, зокрема в «Положенні про організацію опитування стейкхолдерів щодо якості освіти і освітньої діяльності» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/p-yakist-stakehod.pdf>) та в результатах опитування здобувачів вищої освіти (blob:<https://office.naqa.gov.ua/1e8e0961-042a-47a0-8ed4-8625c24aa46a>) відсутні запитання щодо витрати та розподілу часу для вивчення дисциплін здобувачами ВО, а також відсутній і результат їх аналізу у згаданому протоколі № 13 від 25.05.2021 р. (blob:<https://office.naqa.gov.ua/74f76ff9-c3aa-47c4-83c5-52573abo14a3>).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за ОП «Лісове господарство» за дуальною формою освіти не здійснюється. Проте в Національному університеті «Чернігівська політехніка» діє «Положення про порядок організації та проведення дуального навчання» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/p-dual.pdf>). Дуальне навчання в Університеті може бути організовано за двома моделями: 1 – упровадження освітніх програм та навчальних планів дуальної форми здобуття освіти, що базується на поєднанні в освітньому процесі теоретичної та практичної підготовки в обсягах: 60-70 % – теоретичні заняття в Університеті, 30-40 % – професійно-практична підготовка на виробничих об'єктах (підприємствах, організаціях, установах); 2 – упровадження елементів дуальної форми навчання за діючими освітніми програмами та навчальними планами (з укладанням договору про стажування здобувачів вищої освіти на підприємствах, в установах та організаціях). При цьому години між теоретичною та практичною складовою розподіляються по-різному, залежно від особливостей навчання за спеціальністю. На зустрічі гарант ОП підтвердив прагнення запровадити дуальну форму здобуття освіти на ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Збалансованість між аудиторною та самостійною роботою студента. Можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії для здобувачів вищої освіти. Можливість вільного відвідування занять та зарахування практики для здобувачів працевлаштованих за фахом. Задоволеність здобувачів набутими професійними навичками. Наявність «Положення про порядок організації та проведення дуального навчання».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Необґрунтований розподіл кількості кредитів ECTS для підготовки кваліфікаційної роботи та виробничої (переддипломної) практики. Відсутність чітко задекларованих компонентів, що сприятимуть формуванню soft skills. Відсутність підтвердження періодичних опитувань студентів щодо співвідношення фактичного та планового навантаження на здобувачів вищої освіти. ЕГ рекомендує: В процесі перегляду ОП врахувати пропозиції стейкхолдерів щодо збільшення кількості кредитів ECTS для виробничої (переддипломної) практики. Чітко зазначити в ОП та силабусах компоненти, що сприятимуть формуванню «soft skills». Включити в опитування здобувачів ВО запитання щодо витрати та розподілу часу для вивчення дисциплін, та враховувати результат їх аналізу при перегляді ОП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня освіти за спеціальністю - 205 Лісове господарство. Загальний обсяг ОП та освітніх компонент, співвідношення обов'язкових (73,3%) і на вибіркових (26,7%) ОК, відповідає вимогам пункту 15 частини 1 статті 62 Закону України «Про вищу освіту». Виявлені недоліки не мають суттєвого впливу на структуру та зміст освітньої програми. В цілому, враховуючи наявні позитивні практики, ЕГ вважає, що Критерій 2 відповідає рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до Національного університету "Чернігівська політехніка" оприлюднені на головній сторінці сайту ЗВО у розділі "Вступ до університету" та доступні для вільного користування вступників та здобувачів. (<https://stu.cn.ua/vstup-do-universytetu/pravya-pryjomu/>). Прийом на навчання за ОП «Лісове господарство» здійснюється згідно цих правил, які є структурованими, чіткими та зрозумілими для абітурієнтів, а також не містять дискримінаційних положень. Також на сайті університету у вище згаданому розділі можна знайти всю інформацію щодо змін у правилах прийому, переліку освітніх програм, фахових випробувань, умов вступу для іноземних громадян і т.д. (<https://stu.cn.ua/vstup-do-universytetu/>) Порядок прийому документів детально розписаний для усіх спеціальностей з врахуванням деталей (наприклад, складові конкурсного балу, вагові коефіцієнти чи вид фахового вступного випробування). Тобто всю необхідну інформацію для вступників на дану ОП можна без проблем знайти на сайті університету, а також як зазначив представник приймальної комісії, кожен абітурієнт має змогу отримати консультацію щодо подання електронної заяви для вступу до ЗВО.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Згідно Правил прийому до Національного університету "Чернігівська політехніка", абітурієнти, які вступають на навчання за ОП «Лісове господарство» магістерського рівня складають єдиний вступний іспит з іноземної мови, а також фаховий вступний іспит. Форми, зміст програми та елементи вступних випробувань відповідають рівню вхідних компетентностей, які потрібні для навчання на освітній програмі "Лісове господарство". Змістове наповнення програми для вступу в магістратуру включає розділи з ентомології, лісознавства, лісівництва, лісових культур та інших професійноорієнтованих блоків питань, які можна знайти на сайті ЗВО (<https://stu.cn.ua/vstup-do-universytetu/fahovi-vyprobuvannya/magistr/>). Конкурсний бал формується з оцінок за перераховані вже іспити

помножені на встановлені коефіцієнти та середнього балу документа про здобутий освітній ступінь. Найбільшу вагу має бал, здобутий на фаховому вступному іспиті, адже його коефіцієнт складає 0,75%, що надає перевагу саме фаховості абітурієнта при вступі.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти регулюють наступні положення: «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу НУ «Чернігівська політехніка» (<https://cutt.ly/iE4alPM>), «Порядок визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в НУ «Чернігівська політехніка»» (<https://cutt.ly/cE4aWn9>), а також "Положення про організацію освітнього процесу" (<https://cutt.ly/nE4aG6H>). Дані положення знаходяться у вільному доступі на сайті ЗВО, сторінка «Нормативне забезпечення освітнього процесу» (<https://stu.cn.ua/normativna-baza/normativne-zabezpechennya-osvitnogo-proczesu/>). Положення детально та зрозуміло описують правила щодо перезарахування результатів навчання. При акредитаційній експертизі здобувачі вищої освіти зазначили, що ознайомлені з цими правилами та при необхідності знають де їх можна знайти. В університеті наявні діючі програми академічної мобільності, однак з тими ЗВО, у яких відсутні спеціальності, які підходять для студентів освітньої програми "Лісове господарство". Тому на даній ОП відсутні студенти, які брали участь у програмах академічної мобільності і відповідно не було можливості перевірити дієвість даних положень.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулює «Порядок визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в НУ «Чернігівська політехніка» (<https://cutt.ly/cE4aWn9>). Положення є доступним для здобувачів вищої освіти та інших учасників освітнього процесу, так як розміщене на сайті ЗВО, сторінка «Нормативне забезпечення освітнього процесу» (<https://stu.cn.ua/normativna-baza/normativne-zabezpechennya-osvitnogo-proczesu/>). Правила є досить чіткими та зрозумілими. На даній освітній програмі досвіду застосування цього положення ще не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Зміст та наповнення програми вступних іспитів та додаткового фахового випробування засвідчує, що правила прийому на навчання за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» є чіткими та доступно викладеними для розуміння потенційних вступників. Програма вступного випробування з спеціальності 205 «Лісове господарство» складена з урахуванням важливих розділів галузі, що дозволить розпочати якісну підготовку за магістерською програмою. Вільний доступ на сайті ЗВО до всіх документів, що стосуються перезарахування результатів навчання як формальної так і неформальної освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Здобувачі освіти за ОП "Лісове господарство" не мають можливості використовувати доступні в ЗВО програми академічної мобільності, а також відсутні приклади здобуття неформальної освіти, що обмежує можливість пересвідчитися експертній групі у дієвості наявних положень. Тому рекомендується розширити список програм академічної мобільності, які будуть доступні студентам саме даної ОП, а також заохочувати студентів до отримання неформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Результати проведеного експертами аналізу Правил прийому до Національного університету "Чернігівська політехніка" зокрема на ОП «Лісове господарство» магістерського рівня та положень, які регулюють визнання результатів навчання дають підстави вважати, що Критерій 3 загалом відповідає встановленим вимогам рівня В. Правила прийому на навчання викладені чітко і зрозуміло, не містять дискримінаційних положень. Наявний вільний доступ до усіх положень, що стосуються даного критерію. Відсутність досвіду перезарахування результатів навчання формальної та неформальної освіти є недоліком, але на думку експертної групи таким, що можна виправити, так як викладачі на зустрічах зазначали, що наразі знаходяться в активних пошуках можливостей обміну та отримання неформальної освіти для здобувачів.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Основними формами навчальних занять є: лекція, лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, консультація ("Положення про організацію освітнього процесу (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/07/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu.pdf>). Методи навчання за ОП - лекції (вступні, тематичні, оглядові, заключні, проблемні), лекції-візуалізації, бесіди, практичні заняття (кейси, вправи, методи проектування тощо). Більшість дисциплін професійної підготовки містять практичні заняття, на яких здобувачі вищої освіти отримують практичні навички. Під час карантину заняття проводилися в дистанційній формі за допомогою Zoom, Microsoft Teams та Skype, а також системи дистанційного навчання університету Moodle (<http://eln.stu.cn.ua>). Студентоцентрикований підхід реалізується в зміщенні акцентів в освітньому процесі з викладання на навчання, приділяється увага індивідуальній роботі зі студентами. Студенти взаємодіють з викладачем і мають можливість задавати питання, консультуватись з незрозумілого контенту, запропонувати кращі способи вирішення завдання, обрати найактуальнішу для себе тему дипломного проектування. Критерії та методи оцінювання оприлюднюються заздалегідь. Університет підписав меморандум про приєднання до Magna Charta Universitatum, підтвердивши свою належність до академічної співдружності, яка надає усім громадянам необхідні права і свободи у сфері культури, науки та освіти (<https://stu.cn.ua/yakist-osvity/normatyvni-dokumenty-shhodo-zabezpechennya-yakosti/magna-charta-universitatum/>). В Університеті затверджено Кодекс корпоративної культури (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/kodeks-kk.pdf>), він є одним із основних документів нормативної бази, які орієнтують кожного співробітника на досягнення спільних цілей. Принципи академічної свободи дотримуються всі учасники освітнього процесу. Зокрема, викладачі можуть обирати форми та методи навчання з відповідних дисциплін, які найкраще сприятимуть досягненню програмних результатів навчання. Учасники фокус-груп підтвердили проведення анкетування, використання різних методів навчання в освітньому процесі та в цілому висловили задоволення рівнем викладання за ОП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На веб-сайті ЗВО у відкритому доступі розміщено текст ОП із переліком вибіркових та основних освітніх компонент, інформацією щодо програмних результатів навчання, фахових і загальних компетентностей у межах цих компонент тощо (https://op.stu.cn.ua/files/op/OPP_205_lisove_gosp_magistr_2021.pdf), графік навчального процесу (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/09/zvedenyj-grafik-navchalnogo-procesu-21-22-dlya-sajtu.pdf>), порядок і критерії оцінювання (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinyuvannya-znan-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-1.pdf>) та інше нормативне забезпечення освітнього процесу (<https://stu.cn.ua/normatyvna-baza/normatyvne-zabezpechennya-osvitnogo-procesu/>), а також інформація щодо академічної доброчесності (<https://stu.cn.ua/osvitnij-proces/akademichna-dobrochesnist/>). Розгорнута інформація по кожній освітній компоненті наведена у силабусах, в тому числі: система оцінювання та вимоги; політики курсу (<http://eln.stu.cn.ua>). Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів доводиться до здобувачів освіти викладачами по кожній окремій дисципліні і куратором за програмою в цілому. Ще одним способом інформування є комунікація між викладачами та здобувачами вищої освіти в Telegram. Учасники фокус-груп підтвердили доступність на веб-сайті ЗВО зазначеної інформації та додаткове ознайомлення викладачами щодо їх освітньої компоненти. На думку ЕГ недоліком є обмежений доступ (повний - лише для зареєстрованих користувачів) до силабусів в системі дистанційного навчання (<http://eln.stu.cn.ua>). Не всі дисципліни мають нормально наповнені і оформлені силабуси

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Освітні компоненти за ОП передбачають опанування здобувачами методології і організації наукових досліджень, моделювання і моніторингу, інформаційних технологій, картографування, планування експерименту тощо (https://op.stu.cn.ua/files/op/OPP_205_lisove_gosp_magistr_2021.pdf). Практичні заняття проводяться у лабораторіях, аудиторіях із колекціями рослинних зразків. Під час практичних занять здобувачі навчаються проводити виміри у польових умовах, виконувати хімічний аналіз рослинних і ґрунтових зразків у лабораторіях, вивчають критерії щодо стандартизації та сертифікації деревних порід за матеріалами власних колекцій тощо. Здобувачі вищої освіти долучаються до написання наукових публікацій, зокрема, тез конференцій. Результати досліджень Солодкого С.М., Справцева М.О. були представлені на Всеукраїнській науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Новітні технології у науковій діяльності і навчальному процесі». Горобей Р.В. висвітив результати своїх досліджень у тезах Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні технології бізнесу, природокористування і туризму» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/itb20-2.pdf>). Ткаченко Є.Р. прийняв участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Новітні технології у науковій діяльності і навчальному процесі» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/ntnd21-p.pdf>). Дослідження Ткаченка Є.Р. на тему «Вплив мікробних препаратів на приживлюваність та стійкість сіянців Сосни звичайної в умовах Чернігівського Полісся» посіло 3-є місце у Всеукраїнському біологічному форумі учнівської та студентської молоді. Здобувачі Апецько А.А., Ющенко Б.Ю. під керівництвом к.б.н. Корми О.М. стали учасниками II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (ХНАУ ім. В.В.Докучаєва, 2021 р.). В Університеті створено середовище, сприятливе для активізації наукової роботи молоді через Наукове товариство здобувачів вищої освіти та молодих учених (<https://stu.cn.ua/nauka-ta-innovatcii/naukova-diyalnist-studentiv-ta-molodyh-vchenyh/naukove-tovarystvo-zdobuvachiv-vyshhoi-osvity-i-molodyh-vchenyh/>). Учасники фокус-груп повідомили, що кваліфікаційні роботи передбачають проведення здобувачем наукових досліджень. Загалом, ОП повною мірою забезпечує підготовку здобувачів до майбутньої науково-дослідницької діяльності. Порівняно низька участь студентів у профільних конференціях та відсутність наукових праць (з інформації представленої на сайті ЗВО) вказує на необхідність посилення наукової складової у підготовці магістрів лісового господарства.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Розробка та перезатвердження робочих програм навчальних дисциплін в ЗВО регламентується Положенням про робочі програми та силабуси навчальних дисциплін (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/polozhennya-pro-roboci-programy-ta-sylabusy-navchalnyh-dyscyplin.pdf>). Критерії, за якими відбувається перегляд робочих програм навчальних дисциплін, формуються у результаті співпраці та зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками, студентами, випускниками ЗВО та роботодавцями, тренерами, іншими фахівцями. НПП періодично проходять підвищення кваліфікації відповідно до Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/p-pidv-kval.pdf>). Зі слів гаранта, ОП формується на основі наукових досягнень і сучасних практик у лісовому господарстві. В зв'язку з запровадженням Урядом проведення інвентаризації лісового фонду, в ОП введена вибіркова компонента «Інвентаризація та моніторинг лісів». Результати НДР кафедри «Шляхи підвищення продуктивності деревостанів Сосни звичайної природного походження на перелогових землях» (державний реєстраційний номер 0120U105295) запроваджуються в ОК «Регулювання продуктивності лісів». Результати досліджень представлені в монографії Оптимізація зелених зон територій Чернігівського Полісся (<http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/23275?locale-attribute=uk>) запроваджуються в ОК «Оптимізація лісоаграрних ландшафтів», щоправда надана ЕГ робоча програма цього ОК має вигляд чернетки. Під час фокус-груп гарант ОП розповів про попередній аналіз при формуванні і перегляді ОП «Лісове господарство» аналогічних українських та іноземних ОП. Таким чином, ОП сформована на основі сучасних практик і наукових досягнень у галузі лісового господарства.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Освітній процес ЗВО є складовим елементом інтернаціоналізації і відповідає стратегічним цілями Університету в сфері міжнародної діяльності (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/strategia-inter.pdf>). В Університеті розроблена і впроваджена Програма підвищення рівня володіння англійською мовою науково-педагогічними працівниками Національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/p-enriven.pdf>). Удосконалення іншомовної компетентності НПП сприяє можливості брати участь у міжнародних конференціях та лекціях закордонних фахівців, зокрема доц. каф., к.с.-г.н., Тимошенко О. П. стала учасницею тренінгу Food and Agriculture Organization of the United Nations «Створення, реконструкція та управління полезахисними лісосмугами. Кращі агролісомеліоративні практики» (липень 2021 р.). Інтернаціоналізація ЗВО передбачає активізацію учасників освітнього процесу в програмах академічної мобільності, міжнародних проектах, конкурсах. Фактів академічної мобільності здобувачів даної ОП під час акредитації не встановлено, наявні договори про співпрацю укладено із ЗВО України, які не мають програм Лісового господарства, а міжнародної мобільності нема, за словами представників ЗВО, через недостатній рівень володіння іноземною мовою у здобувачів. Додатково учасники фокус-груп повідомили про функціонування у ЗВО безкоштовних курсів з англійської мови для студентів. В НУ «Чернігівська політехніка» відкрито доступ до наукометричних баз даних SCOPUS та Web of Science.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами є практична складова (практичні заняття і виробнича практика), що сприяє всебічній підготовці здобувача до науково-дослідницької діяльності; створено сприятливе середовище для активізації наукової роботи молоді через Наукове товариство здобувачів вищої освіти та молодих учених; розроблена і впроваджена Програма підвищення рівня володіння англійською мовою науково-педагогічними працівниками та наявність безкоштовних курсів з англійської мови для студентів; відкритий доступ до наукометричних баз даних SCOPUS та Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ЕГ не встановлено залученості здобувачів до програм академічної мобільності ні в Україні, ні у зарубіжних країнах. Порівняно низька участь студентів у профільних конференціях та в публікації наукових праць (з інформації представленої на сайті ЗВО) вказує на необхідність посилення наукової складової у підготовці магістрів лісового господарства. Рекомендовано: Відкрити загальний доступ до силабусів ОП у системі дистанційного навчання. Задля забезпечення міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічного персоналу, вартувало б налагодити співпрацю з Міжнародною асоціацією студентів лісівників (IFSA) - однією з найбільших міжнародних мереж студентів спеціальності Лісове господарство, та Міжнародною спілкою лісових дослідницьких організацій (IUFRO) - некомерційна, неурядова, міжнародна мережа вчених-лісівників, єдина свого роду всесвітня міжнародна організація, присвячена наукам про ліс.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Освітній процес реалізується при поєднанні різних форм і методів навчання: лабораторних робіт, доповідей, роботою із колекціями рослинних та тваринних зразків лісових екосистем, у комп'ютерних класах тощо. Лекційні заняття забезпечено мультимедійною технікою. На веб-сайті ЗВО наявна уся необхідна інформація щодо освітнього процесу: нормативно-правова база, текст ОП, силабуси дисциплін, розклад занять, критерії оцінювання тощо. Створені умови для інтернаціоналізації ЗВО: функціонують безкоштовні курси з іноземної мови. Зважаючи на певні незначні недоліки, ЕГ встановила рівень відповідності В для критерію 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти ОП "Лісове господарство" відбувається у вигляді вхідного, поточного, проміжного та підсумкового контролю згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в університеті (<https://cutt.ly/yE5DGdp>) та Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/rE5DCOb>). Інформація доводиться до здобувачів вищої освіти шляхом завчасного оприлюднення графіку навчального процесу в кабінеті здобувача програмного забезпечення «Moodle» та доступом до робочих програм дисциплін у цьому ж особистому кабінеті. Однак варто зазначити, що робочі програми або ж силабуси відсутні у відкритому доступі на сайті університету, а є лише в особистих кабінетах здобувачів або ж викладачів на онлайн платформі "Moodle". Також кожен здобувач на початку навчання отримує індивідуальний план магістра, в якому розписані всі дисципліни та форми контролю які потрібно буде здати під час семестру. Під час спілкування зі здобувачами освіти та науково-педагогічним персоналом підтверджено, що критерії оцінювання доносяться здобувачам на початку викладання кожної з дисциплін, вони є чіткими і зрозумілими. Крім того, куратори нагадують здобувачам критерії оцінювання, особливо в період дистанційної форми навчання. Існує також практика спілкування зі здобувачами через соціальні мережі, особливо для студентів заочної форми навчання у групах яких додатково повідомляється вся необхідна інформація. В НУ "Чернігівська політехніка" існує практика ректорського контролю, особливо наразі з іноземної мови, для того щоб розуміти підготовку випускників бакалаврату до вступу на магістерські ОП. За свідченням здобувачів та НППІ протягом реалізації даної ОП проблем з інформуванням щодо форм і термінів різних видів контролю не виникало.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів даної освітньої програми відбувається у формі прилюдного захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає вимогам стандарту вищої освіти магістерського рівня для спеціальності 205 "Лісове господарство". Методичні рекомендації щодо виконання та оформлення кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти освітніх ступенів "бакалавр" і "магістр" НУ "Чернігівська політехніка" (<https://cutt.ly/nE5okRA>) знаходяться на сайті ЗВО у вільному доступі, а Методичні вказівки для студентів спеціальності «Лісове господарство» знаходяться в електронному кабінеті "Moodle". Також на сайті університету є доступне "Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій для атестації здобувачів вищої освіти" (<https://cutt.ly/VE52ZWn>), яке регулює роботу екзаменаційної комісії

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів є чіткими, зрозумілими та доступними для усіх учасників освітнього процесу, вони регламентуються такими нормативними документами: "Положення про організацію освітнього процесу в університеті", "Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти", посилання на які були вказані вище). На зустрічі зі здобувачами вищої освіти за даною освітньою програмою, вони зазначили, що достатньо поінформовані щодо форм та змісту контрольних заходів, датами їх проведення та порядку оскарження результатів, а також зазначили, що випадків оскарження результатів навчання у їхніх групах не було. Здобувачі обізнані щодо можливостей повторного проходження контрольних заходів, вирішення конфліктних ситуацій шляхом звернення до керівництва інституту або ж університету. Щодо забезпечення об'єктивності екзаменаторів, то опитування, які могли б розкрити такі питання відсутні на ОП. Але було зазначено, що усі оцінки поточного та підсумкового контролю студент може бачити у своїй електронній заліковій в особистому кабінеті в "Moodle". І студенти зазначили, що випадків необ'єктивного оцінювання не було. В університеті працює апеляційна комісія, яка розглядає усі звернення подані студентами до адміністрації інститутів чи університету.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політику щодо дотримання академічної доброчесності у НУ "Чернігівська політехніка" регулює "Кодекс академічної доброчесності", який висвітлює чіткі та доступні правила дотримання академічної доброчесності і студентами, і НПП і адміністративним персоналом і є доступним для всіх учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/TE55gxD>). Він знаходиться у відкритому доступі на сторінці «Академічна доброчесність», де присутня вся необхідна інформація щодо даних питань (<https://stu.cn.ua/osvitnij-proczes/akademichna-dobrochesnist/>). Як зазначалося на зустрічах кожен викладач, науковий керівник чи куратор обов'язково повідомляють студентів про правила академічної доброчесності та відповідальність за недотримання. На даній ОП присутні такі освітні компоненти як "Методологія та організація наукових досліджень" та "Інтелектуальна власність", які забезпечують здобувачів необхідними знаннями щодо академічної доброчесності. Перевіркою усіх наукових робіт, праць а також кваліфікаційних робіт займається Інформаційний центр запобігання та виявлення плагіату, який функціонує на базі університетської бібліотеки. Як зазначила директорка центру наразі для перевірки наукових праць використовуються програми "Unicheck" та "Strike Plagiarism", також було зазначено, що раніше використовували "Antiplagiat", однак з досвідом переконалися, що ця програма перевіряє менш якісно роботи на запозичення. За словами директора центру кожен студент особисто відповідає за перевірку своєї кваліфікаційної роботи і повинен заздалегідь принести роботу на перевірку. Однак спілкуювшись з магістрами даної ОП було з'ясовано, що не всі студенти знають вимоги щодо унікальності робіт, терміни та порядок перевірки на антиплагіат.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

На сайті НУ "Чернігівська політехніка" розміщені у вільному доступі всі нормативно-правові документи, яких потребують учасники освітнього процесу щодо проведення контрольних заходів, які регулюють їх форми та методи оцінювання, оскарження результатів навчання. В університеті існує практика електронних залікових книжок у

системі "Moodle", для зручності здобувачів та викладачів у оцінюванні. Також наявні чіткі стандарти та політика щодо академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Силабуси і робочі програми навчальних дисциплін відсутні у відкритому доступі на сайті ЗВО, а є лише в особистих електронних кабінетах здобувачів вищої освіти в системі "Moodle". Недостатня обізнаність здобувачів щодо перевірки кваліфікаційних робіт на унікальність. Рекомендується надати відкритий доступ до силабусів і робочих програм дисциплін на сайті ЗВО, а також додатково проінформувати студентів випускного курсу щодо перевірки на плагіат кваліфікаційних робіт.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Проаналізувавши контрольні заходи та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти на даній ОП, експертна група вважає, що загалом критерій відповідає рівню В. Адже присутня уся нормативно-правова документація, що стосується даного критерію. Виявлений недолік щодо силабусів та робочих програм не є критичним, так як здобувачі мають доступ до них у системі "Moodle". Також наявний недолік щодо недостатньої обізнаності здобувачів про перевірку кваліфікаційних робіт є таким, який випускаюча кафедра може доволі швидко виправити.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Проаналізувавши Відомості про СО НУ«ЧП» (табл. 2) ЕГ встановила, що до реалізації ОП (обов'язкові ОК) залучено 7 НПП, які мають вищу освіту, наукові ступені, вчені звання і в середньому по 5 пунктів, визначених п.38 Ліценз. умов провадження освітньої діяльності. Водночас було встановлено, що академічна та/або професійна кваліфікація окремих викладачів, які забезпечують викладання обов'язкових компонентів професійної підготовки за цією ОП, не дає змоги повноцінно досягти визначених програмою цілей та результатів навчання, оскільки їх освіта або наукова і навчально-методична діяльність останніх років не стосуються спеціальності ОП. Передусім це стосується завідувача кафедри АТЛГ, гаранта ОП Селінного М.М., який має науковий ступінь канд. економ. наук, що зовсім не пов'язано з лісовим господарством, а відповідно він не може бути гарантом цієї ОП (згідно із Положенням Національного агентства про акредитацію ОП та згідно із Положенням про гаранта освітньої програми в НУ «Чернігівська політехніка» <https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/p-garant.pdf>). На думку ЕГ наявність у пана Селінного 2 праць (статті і монографії у співавторстві) про сучасний стан лісового господарства, а також здобуття у 2019 р. ОС «Магістр» за спеціальністю 205 «Лісове господарство» у своєму ЗВО (на кафедрі, де він є завідувачем) не є підставою для призначення його гарантом та ще й за 2 місяці до акредитації ОП, оскільки перед цим він був гарантом іншої ОП. Аналізуючи вибіркові ОК на платформі дистанційного навчання Moodle НУЧП <https://eln.stu.cn.ua/course/index.php?categoryid=391> ЕГ встановила, що викладачем на 8 із 13 вибіркового ОК є Корма О.М., який до того ж забезпечує 5 фахових обов'язкових ОК на ОС «Бакалавр». Будучи кандидатом біологічних наук, він не може (на думку ЕГ) фахово забезпечувати такі дисципліни як, наприклад, Переробка деревини, та ще й при тому що загалом викладає понад 10 ОК на кафедрі. Зарахування у штат кафедри з вересня 2021 р. д.с.-г.н. Гайди Ю.І. для викладання дисциплін: Управління ЛГВ та Лісова рекультивация земель є позитивним моментом для кафедри, але водночас студенти під час інтерв'ювання спростували інформацію, що проф. Гайда Ю.І. читає їм лекції з Управління ЛГВ у цьому семестрі, назвавши прізвище лектора – Кудряшова К.М., хоча під час інтерв'ювання академ. персоналу, Гайда Ю.І. запевняв ЕГ, що проводить ці лекції, а Кудряшова К.М. на відкритій зустрічі запевнила ЕГ, що проводить лише практичні роботи. Аналізуючи тематики дипломних робіт здобувачів ЕГ встановила, що майже половиною тем зі створення лісових культур, з рубок догляду і з вивчення стовбурових шкідників керують кандидати економічних наук Рябуха Г.І., Кудряшова К.М., Селінний М.М. і викладач без наукового ступеню Прокопенко Г.М., які, на думку ЕГ, не мають достатніх фахових знань за такими темами, а це відповідно знижує якість дипломних робіт і не забезпечує досягнення визначених освітньою програмою ПРН. Пояснення Корма О.М.: це спричинено нестачею фахівців на кафедрі.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Експертна група встановила, що конкурсний добір викладачів у НУ «Чернігівська політехніка» здійснюється на основі закону України «Про вищу освіту», наказу МОН України від 05.10.2015 №1005 «Про затвердження Рекомендацій щодо проведення конкурсного відбору ...», Статуту НУ «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/statut.pdf>) і «Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників у Національному університеті «Чернігівська політехніка»» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/poryadok-provedennya-konkursnogo-vidboru-pry-zamishhenni-vakantnyh-posad-naukovo-pedagogichnyh-pracivnyukiv.pdf>). Згідно з цими документами необхідний рівень професіоналізму викладачів ОП забезпечується врахуванням таких професійно-кваліфікаційних вимог: наявність наукового ступеня та/або вченого звання; якісний та кількісний склад наявного науково-педагогічного доробку, який відповідає навчальній дисципліні, що ним викладається; відповідність кадровим характеристикам (п.38 Ліцензійних умов). Кандидатури претендентів попередньо розглядають на засіданні кафедри за їх присутності, потім на конкурсній комісії і затверджуються Вченою радою НУЧП, що підтвердили під час онлайн-зустрічі начальник відділу кадрів Музика В.В. і НППІ кафедри АТЛГ. Процедури конкурсного добору є прозорими і зрозумілими кандидатам, але водночас вони не завжди враховують відповідність викладачів певному ОК освітньої програми, зокрема за якісним і кількісним складом наявного науково-педагогічного доробку. Наприклад: у проф. Гайди Ю.І нема праць, які б стосувалися саме управління лісгосподарським виробництвом і лісової рекультивациі (лише окремі праці з управління генетичними ресурсами лісів), хоча під час зустрічі він запевняв про досвід роботи в цих напрямках; в агрохіміка і ґрунтознавця, проф. Канівця В.І. відсутні праці стосовно лісових (лісоаграрних) ландшафтів, а надана на запит ЕГ робоча програма ОК «Оптимізація лісоаграрних ландшафтів», завірена гарантом, має вигляд недопрацьованої чернетки; у педагога і психолога за освітою, канд. філософських наук Шакун Н.В. нема праць, які б стосувалися екологічної освіти (під час зустрічі вона запевнила, що їй це нове і цікаве і вона хоче цим займатися). Позитивною практикою є використання рейтингового оцінювання викладачів університету згідно з Положенням (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/isp-mag16-1.pdf>), з метою підвищення якості освітньої діяльності, а також для морального та матеріального стимулювання досягнень у роботі. Результати рейтингу ЗВО враховує під час конкурсного добору викладачів на освітні програми. Наразі в НУ «ЧП» оголошено конкурс на заміщення вакантних посад доцента і старшого викладача по кафедрі АТЛГ (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/09/nakaz-%E2%84%96363-0-pro-ogoloshennya-konkursu-na-zamishhennya-vakantnyh-posad-naukovo-pedagogichnyh-pracivnyukiv.pdf>), що свідчить про розуміння кафедрою проблем із кадровим забезпеченням ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У ході інтерв'ювання роботодавців (на зустріч з'явилися лише 3 особи із 5) вони підтвердили експертній групі інформацію, наведену у відомостях про самооцінювання ОП, лише стосовно того, що дійсно залучені до організації освітнього процесу через надання бази для проходження виробничої переддипломної практики і керівництва практикантами на підприємствах. Також керівник навч.-виробн. ділянки «Деснянка» Здоровець М.О. розповів, що на їх базі викладачі проводять практичні заняття здобувачам вищої освіти. Директор ДУ «Чернігівська обласна фітосанітарна лабораторія» Крупеник М.Ф. сказав, що вносив пропозиції гаранту ОП щодо введення розділу чи окремих годин до програми щодо ознайомлення студентів з проблематикою захисту рослин в контексті карантину рослин. Факт проведення гостьової лекції в університеті Крупеник М.Ф. не підтвердив, сказавши, що лекції він особисто не читав у зв'язку з тим що нема педагогічного досвіду. Але на сайті кафедри АТЛГ за лінком <http://surl.li/aftru> розміщено новину від 13.09.2021 р. про гостьову лекцію пана Крупеника М.Ф. на тему «Лісовий карантин». Проаналізувавши наказ на затвердження тем кваліфікаційних робіт, керівників і рецензентів, наданий гарантом у відповідь на запит, ЕГ встановила, що роботодавці залучаються до рецензування випускних кваліфікаційних робіт (у наказі одразу прописують прізвище і посаду рецензента-роботодавця). Факту системної співпраці з роботодавцями щодо здійснення експертизи освітньої програми експертною групою не підтверджено, оскільки ОП не перезатверджувалася від 2017 р. (ОП інших років на запит ЕГ не було надано), наявні лише рецензії роботодавців за 2021 р. і витяг з протоколу 8 засідання кафедри АТЛГ від 27.01.2021 р., в якому брали участь роботодавці. Зі слів гаранта програму не перезатверджували у минулі роки, оскільки не було ніяких суттєвих змін до неї. Факт залучення до роботи екзаменаційних комісій висококваліфікованих фахівців-практиків наявними на зустрічі роботодавцями не підтверджено (головного інженера ДП «Чернігівське лісове господарство» Полубня Михайла Васильовича гарант на зустріч з експертами не запрошував).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Експертна група в процесі акредитації ОП підтвердила факт залучення до аудиторних занять (лекцій і практичних за цією освітньою програмою) професіоналів-практиків у минулому. Від часу заснування ОП на ній викладає Корма О.М. (у минулому працював єгером і майстром лісу), а також з вересня цього року у штат кафедри зарахований Гайда Ю.І. (у минулому завідувач Тернопільського дослідного пункту УкрНДЛГА). Випускники ОП минулих років повідомили під час їх інтерв'ювання, що їм викладали ще професіонали-практики Брайко В.Б. і Прокопенко Г.М. ЕГ встановила також одинокі приклади залучення представників роботодавців до проведення одиничних лекцій, які йдуть поза межами навчального плану, відповідно до Положення про організацію та проведення гостьових лекцій у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/p-gostl.pdf>).

У листопаді 2019 р. для студентів ОП провів лекцію директор ДП «Добрянське ЛГ» Горохівський І.О. на тему «Сучасний стан та перспективи розвитку лісової галузі в Україні» (<https://smm.stu.cn.ua/2019/11/24/244/>). Стосовно двох лекцій у вересні 2021 р., інформація про які наведена у Відомостях про самооцінювання НУЧП, студенти під час інтерв'ювання ствердно зазначили, що цього року ніяких лекцій від роботодавців не було.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Експертна група встановила, що сприяння професійному розвитку викладачів у НУ «Чернігівська політехніка» становить цілісну систему і все регламентується відповідними положеннями: Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/p-pidv-kval.pdf>) (вимога положення: підвищення кваліфікації не менше 6 кредитів за 5 років у закладах і підприємствах України або за кордоном); Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/polozhennya-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnogo-proczesu.pdf>); Порядок підвищення в посаді науково-педагогічних працівників Національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/p-ppos.pdf>); Положення про преміювання співробітників за результатами наукових досліджень у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/09/pro-premiuvannya-za-naukovi-doslidzhennya.pdf>). Під час інтерв'ювання академічного персоналу було встановлено факт підвищення кваліфікації в іншому ЗВО (доц. Корма О.М.) та стажування на лісгосподарському підприємстві (проф. Гайда Ю.І.) за останні 5 років. Завідувач відділу, відповідального за підвищення кваліфікації НПП Петрик О.Л. під час онлайн-зустрічі доповіла, що кожного року складається план підвищення кваліфікації НПП на поточний рік і якщо працівник підвищуватиме кваліфікацію в іншому місті, то йому ЗВО може оплатити добові і проїзд до міста стажування. Можливість пройти підвищення кваліфікації на базі НУЧП підтвердили і викладачі. Доц. Кудряшова К.М. розповіла, що часто приймає участь у різних наукових конференціях, чим також сприяє своєму професійному розвитку, а також пройшла підвищення кваліфікації у НУЧП і стажування у Центрі українсько-європейського наукового співробітництва у серпні цього року. Прикладів академічної мобільності НПП кафедри АТЛГ (як і здобувачів) експертній групі не було надано. Зі слів Корма О.М. грантів кафедра теж не виграє і не бере участі. На сайті ЗВО (<https://stu.cn.ua/mizhnarodna-diyalnist/akademichna-mobilnist/>) наведено лише назви програм для академічної мобільності без їх опису і відсутні програми лісівничого спрямування, які б стосувалися НПП або здобувачів вищої освіти ОП «Лісове господарство».

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Експертна група встановила, що стимулювання викладацької майстерності науково-педагогічних працівників НУ «Чернігівська політехніка» шляхом матеріального та морального заохочення відбувається згідно з «Положенням про щорічне оцінювання науково-педагогічних працівників і кафедр Національного університету «Чернігівська політехніка»» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/isp-mag16-1.pdf>). Для забезпечення щорічного оцінювання НПП і кафедр Університету використовується електронна система звітування, що знаходиться на сайті – <http://npp.stu.cn.ua>, де викладачі самостійно вносять інформацію про свої здобутки і виконані роботи згідно з індивідуальним планом упродовж року. Зі слів науково-педагогічних працівників рейтингове оцінювання стимулює їх до вдосконалення, постійного розвитку, створює атмосферу змагання і здорової конкуренції. За аналізом рейтингової таблиці НПП НУ «Чернігівська політехніка» за 2020 р. ЕГ встановила, що викладачі кафедри АТЛГ мають невисокі рейтинги (від 20 до 90 балів), зокрема ті, які викладають на ОП, хоча 70 осіб у рейтингу ЗВО мають від 100 до 400 балів, а серед 31 кафедри ЗВО кафедра Аграрних технологій та лісового господарства посідає 27 місце за рейтингом. Нематеріальне заохочення передбачає відзначення викладачів державними нагородами, грамотами та подяками адміністрації Університету, центральних і місцевих органів влади. У відповідних додатках Колективного договору трудового колективу та адміністрації НУ «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/koldog20.pdf>) прописані різні форми фінансової підтримки НПП: доплати до посадового окладу, фінансова допомога, преміювання. Зокрема ЗВО преміює науковців за публікації у виданнях, які входять до міжнародних науково-метричних баз даних Scopus та Web of Science, за підготовку і подачу грантової заявки, за патентування згідно з Положенням про преміювання співробітників за результатами наукових досліджень у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/09/pro-premiuvannya-za-naukovi-doslidzhennya.pdf>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Позитивними практиками є рейтингове оцінювання викладачів університету; електронна система звітування НПП; преміювання науковців за публікації у виданнях, які входять до міжнародних науково-метричних баз даних Scopus та Web of Science, за підготовку і подачу грантової заявки та за патентування винаходів; залучення до рецензування дипломних робіт фахівців із галузі; залучення до викладання професіоналів-практиків.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Гарант освітньої програми «Лісове господарство» і водночас завідувач кафедри аграрних технологій та лісового господарства має науковий ступінь кандидата економічних наук, що є порушенням як внутрішнього Положення ЗВО про гаранта, де зазначено, що він повинен мати науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до ОП спеціальністю, або досвід роботи в галузі, так і Закону України «Про вищу освіту», де вказано: керівник кафедри повинен мати науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання відповідно до профілю кафедри. Деяко сумнівною є практика ЗВО призначати гарантів певної ОП за 2 місяці до її акредитації, що нівелює призначення гаранта (забезпечувати якість ОП упродовж років). Залучення з 1 вересня в штат кафедри д.с.-г.н. Гайди Ю.І. для її підсилення виглядає сумнівно з огляду на те, що студенти ствердно і впевнено сказали, що лекції з дисципліни, яку він мав викладати, читає інший викладач. Дипломними роботами магістрів (майже половини) на фахові лісівничі теми керують кандидати економічних наук і викладач без ступеня, що відповідно знижує якість дипломних робіт. Низький рівень залучення роботодавців до перегляду ОП і проведення гостьових лекцій. Відсутність практики академічної мобільності НПП, оскільки договори про співпрацю підписані із ЗВО, де нема освітніх програм з лісового господарства. Рекомендації: 1. Гарантом ОП доречно було б призначити голову робочої (проектної) групи ОП, к.б.н., доцента Корму О.М., який до того ж викладає більшість вибіркового фахового ОК або іншого НПП, бажано доктора наук за спеціальністю ОП. І призначити гаранта треба на тривалий час. 2. На посаду завідувача кафедри АТЛГ відповідно до Закону України «Про вищу освіту» також слід обрати НПП з науковим ступенем відповідно до профілю кафедри. 3. Під час конкурсного добору викладачів для певних ОК освітньої програми необхідно враховувати відповідність кваліфікації претендентів (науковий ступінь і наукові праці за спеціальністю і в контексті ОК), що забезпечить необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП. 4. Активно та регулярно залучати професіоналів-практиків, експертів у галузі і представників роботодавців до перегляду ОП і до проведення лекцій студентам ОП, оскільки згідно з відомостями СО 62% здобувачів НУЧП наголошують на доцільності і актуальності проведення зустрічей з роботодавцями. 5. Укласти договори про академічну мобільність із ЗВО, які мають освітні програми «Лісове господарство» 6. Керівниками магістерських робіт призначити обов'язково НПП з наук. ступенем за спеціальністю.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Невідповідність наукового ступеня гаранта (к.е.н.) спеціальності ОП і як завідувача кафедри – її профілю. Факт призначення гаранта за 2 місяці до акредитації ОП. Відсутність в окремих НПП публікацій, які стосуються ОК, що вони забезпечують. Приклад, коли лекції з дисципліни, яку має викладати один НПП згідно з відомостями про самооцінювання, читає зовсім інший викладач. Фіктивні новини на сайті кафедри АТЛГ про гостьові лекції, яких насправді не було. Керівництво дипломним проектуванням на лісівничі теми кандидатами економічних наук. Відсутність прикладів академічної мобільності. Все це є суттєвими недоліками у контексті цього критерію, а тому експертна група дійшла висновку, що ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню Е за Критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду МТБ ННІ БПТ в онлайн-режимі й університету за відеороликами, наданими гарантом ОП, ЕГ встановлено наявність інфраструктури, яка на задовільному рівні забезпечує досягнення визначених освітньою програмою цілей та ПРН. Аудиторії кафедри АТЛГ обладнані стаціонарними засобами мультимедіа. До матеріально-технічної бази кафедри входять навч.-наук. лабораторія екологічно-сталого природокористування, предметні аудиторії «Біології та охорони лісу», «Дендрології та лісовідновлення», обладнані на достатньому рівні. Також практичні заняття і наукові дослідження проводяться на НВД «Деснянка». Зі слів гаранта ОП фінансове забезпечення ОП здійснюється за рахунок загального та спеціалізованого фонду університету, спонсорської допомоги кафедра не отримує. Директор бібліотеки Мороз Н.В. підтвердила ЕГ, що здобувачам освіти забезпечено безкоштовний доступ до 4 наукометричних баз даних, зокрема WoS та Scopus, до періодичних видань університету, методичних праць, електронного архіву університету тощо. У читальному залі є вільний доступ до Wifi і комп'ютерів, наявна ігрова зона Game time. У Таблиці книгозабезпечення фахових дисциплін ЕГ не виявила підручників або навчальних посібників із вибіркового фахового ОК Лісова рекультивация земель і Лісові культури зелених зон. З таблиці забезпечення фахових дисциплін ОП електронними навчальними курсами на платформі Moodle ЕГ

встановила, що за змістовністю наповнення і за встановленими критеріями рейтингової оцінки ЕНК становлять 60-69 зі 100 балів, що було підтверджено і при огляді окремих курсів. Наприклад: Електронний курс «Планування лісогосподарського виробництва» містить практичні роботи, у яких наведено лише загальні відомості по темі і кнопка «Здати роботу» без зазначення мети роботи, завдань які треба виконати студенту, методики виконання і критеріїв оцінювання. Це не може свідчити про 100% наповнення ЕНК і цього не достатньо за умов дистанційного навчання і за вільного відвідування занять, коли студенти мусять самостійно опрацьовувати завдання. Опубліковані методичні вказівки для практичних робіт і для написання КП з Планування ЛГВ також не дають змоги самостійно виконати завдання (зовсім відсутні пояснення, як виконувати більшість практичних робіт і як виконувати розрахунки у курсовому) Під час огляду навчально-методичного забезпечення ОП ЕГ встановила невідповідність кількості практичних робіт в окремих методичних вказівках і в НП та РП цих ОК, причому ЕГ були надані методичні вказівки не до всіх ОК, що може свідчити про їх відсутність. У різних робочих програмах ОК виявлено такі неточності: дисципліна обов'язкова замість вибіркової; змістовні модулі не кратні 30 год кредиту; відсутність розподілу годин на заочну форму навчання; посилання на застарілі Положення ЗВО; зайві табл. співвідношення між національними та ECTS оцінками і рейтингом окремо з навчальної роботи і заліку, а РП з Оптимізації лісоаграрних ландшафтів містить анотації до тем, які зовсім не відповідають темам і ОК.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Шляхом інтерв'ювання здобувачів вищої освіти і НПП експертна група впевнилася, що у національному університеті «Чернігівська політехніка» викладачі та здобувачі вищої освіти забезпечуються необмеженим безкоштовним доступом до мережі Інтернет, вільним доступом до інфраструктури (навчальні корпуси, гуртожиток, їдальня, спортзал тощо) та інформаційних ресурсів (бібліотека, навчальна платформа Moodle (<https://eln.stu.cn.ua/login/index.php>) у якій щоправда наповненість дисциплін ОП становить не більше 70 %, електронний архів (<http://ir.stu.cn.ua/?locale-attribute=uk>), електронні каталоги (<https://catalog.stu.cn.ua/>), періодичні видання (<https://rfid.stu.cn.ua>) та наукометричні бази (WoS, Scopus та ін. <https://stu.cn.ua/nauka-ta-innovatcii/naukovo-metrychni-bazy-danyh/>), що необхідні для викладання та навчання в межах ОП. У корпусах університету (у бібліотеці), в навчальній кімнаті студентського гуртожитку наявні точки бездротового безкоштовного доступу до мережі Інтернет.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

На основі огляду матеріально-технічної бази та інтерв'ювання учасників різних фокус-груп експертна група встановила, що освітнє середовище є цілком безпечним для життя і здоров'я всіх учасників освітнього процесу та задовольняє вимоги санітарних норм. Здобувачі проходять періодичні інструктажі з техніки безпеки під час поселення в гуртожиток, перед проходженням виробничої (переддипломної) практики. У гуртожитках НУ «Чернігівська політехніка» діє пропускна система, гуртожиток обладнано системою пожежної сигналізації, наявно дві душові кімнати на весь 5-поверховий гуртожиток (окремо для хлопців і дівчат), які працюють цілодобово і постійно є гаряча вода, студентська пральня (2 пральні машини, прасувальні дошки і місця для сушіння речей), забезпечено належні умови проживання (по 2-3 чол. у кімнаті), є 2 ізолятори. Університет має велику їдальню, спортзал із сучасним інвентарем, тренажерний зал, різні спортивні секції. Як студенти так і науково-педагогічні працівники забезпечуються за потреби психологічною підтримкою, про що під час зустрічі зазначила керівник психологічної служби університету Філіпович В. М., яка також зазначила про регулярне проведення тренінгів із наставниками груп і про можливість отримати консультацію, через листування електронною поштою, вайбером, Zoom без відео, щоб зберегти конфіденційність. Над створенням змістовного дозвілля для студентів працює студентське самоврядування, яке згідно із Положенням (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/p-stud-samovrg.pdf>) також залучається до вирішення різних конфліктних ситуацій і представляє інтереси студентів на різних рівнях.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У ході інтерв'ювання учасників різних фокус-груп ЕГ встановила, що університет забезпечує всі можливі види підтримки здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП Лісове господарство і здобувачі задоволені такою підтримкою. Освітня, організаційна, інформаційна та консультативна підтримка у НУ «Чернігівська політехніка» здійснюється шляхом комунікації викладачів і здобувачів під час проведення аудиторних занять, спілкування з наставниками, засідань старостату, вільного доступу здобувачів вищої освіти до сайту університету (який наразі донаповнюється після переходу на нову платформу), до платформи електронного навчання Moodle (<https://eln.stu.cn.ua/login/index.php>). Інформаційну підтримку надає також навчально-науковий інформаційно-обчислювальний центр, який наповнює сайт університету інформацією щодо освітнього процесу. Здобувачам вищої освіти зрозуміла процедура звернення до дирекції ННІ бізнесу, природокористування і туризму або інших підрозділів університету при виникненні питань пов'язаних з навчанням чи особистого характеру. Захист прав та

інтересів здобувачів на рівні інституту й університету забезпечує студентське самоврядування (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/p-stud-samovr.pdf>). Соціальна підтримка здійснюється психологічною службою, а також через надання соціальних стипендій згідно з положеннями <https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/07/poryadok-pryznachennya-i-vyplaty-stypendij-.pdf>, <https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/poryadok-vykorystannya-koshtiv-peredbachenyh-dlya-nadannya-materialnoyi-dopomogy-ta-zaohochennya-studentam-aspirantam.pdf>. Для допомоги з працевлаштуванням і відстеження кар'єрного шляху студентів в університеті функціонує відділ з питань працевлаштування, практики та зв'язків з громадськістю Національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://robota-chntu.stu.cn.ua/>). Цікавою практикою підтримки здобувачів вищої освіти в НУ «Чернігівська політехніка» є волонтерський інститут тьюторів (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/p-tutor.pdf>), тобто студентів-наставників для груп першого курсу, які є помічниками викладачів-кураторів). Тьютори входять до складу студентського самоврядування університету і підпорядковані Студентській раді Університету.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Експертна група під час акредитації встановила, що за освітньою програмою «Лісове господарство» особи з особливими освітніми потребами наразі не навчаються. Однак НУ «Чернігівська політехніка» готовий брати таких осіб на навчання, для цього у ЗВО створений і функціонує Центр інклюзивної освіти, який діє на підставі Положення (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/p-inkluzo.pdf>). Для маломобільних осіб пандусами обладнані гуртожиток і головний корпус, на першому поверсі корпусів влаштовані безпорогові аудиторії, у корпусі №3 облаштовані ліфт та санітарна кімната для маломобільних верств населення. Також діє Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/p-invalid.pdf>). Для осіб з особливими потребами існує можливість доступу до навчальних матеріалів через електронний освітній портал. За потреби таким здобувачам може надаватися дозвіл на вільне відвідування занять або пропонується заочна (дистанційна) форма навчання.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політику та процедури врегулювання різноманітних конфліктних ситуацій (включаючи сексуальні домагання, дискримінацію, корупцію) регулює низка нормативних документів університету, зокрема: Кодекс корпоративної культури НУ «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/kodeks-kk.pdf>); Антикорупційна програма (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/antikor-programa2.pdf>); Положення щодо протидії булінгу (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/p-antibul.pdf>). В останньому положенні прописано, що конфлікти врегульовуються після отримання відповідного звернення до ректора Університету у письмовій формі про випадок булінгу. Для розгляду справи створюється спеціальна комісія. Порядок звернення регулює «Положення про порядок роботи зі зверненням громадян у Національному університеті «Чернігівська політехніка»» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/p-zvernennya.pdf>). Також в університеті діє «телефон довіри» (0462) 665 196. Під час акредитаційних зустрічей НПП і здобувачі вищої освіти підтвердили експертній групі, що ознайомлені із цими документами і процедурами вирішення конфліктних ситуацій, знають як діяти і куди звертатися за потреби, але конкретних фактів чи прикладів не наводили, оскільки зазначили, що випадків конфліктних ситуацій на ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Національний університет «Чернігівська політехніка» має власну розвинену інфраструктуру (бібліотеку, їдальню, спорткомплекс, студентську пральню у гуртожитку, спортивно-оздоровчу базу «Фортуна») для задоволення усіх потреб здобувачів вищої освіти, забезпечує безкоштовний доступ всім учасникам освітнього процесу до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладання та наукової діяльності, зокрема до ресурсів Scencedirect і баз даних Web of Science та Scopus. Створені належні умови для реалізації безпечного освітнього середовища, і забезпечення освітньої, організаційної та інших форм підтримки здобувачів вищої освіти. У ЗВО розроблено механізм вирішення конфліктних ситуацій, з яким ознайомлені всі учасники освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Недоліками освітньої програми і освітнього процесу за цим критерієм є: недостатнє наповнення (лише на 60-70 %) і оформлення майже усіх електронних навчальних курсів на платформі Moodle до освітніх компонентів ОП Лісове

господарство, що на думку ЕГ є недопустимим в умовах дистанційного навчання і за вільного відвідування занять, дозвіл на яке мають понад 30% здобувачів вищої освіти за цією ОП; неналежне наповнення і оформлення окремих методичних вказівок до виконання практичних робіт, до написання курсового проекту, а також робочих програм дисциплін і силабусів (силабуси до різних ОК є з однаковими інформаційними ресурсами, які не зовсім підходять для певної дисципліни). Рекомендації: 1. Належним чином, згідно із вимогами ЗВО (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/p-metod-ocin.pdf>) наповнити і оформити електронні навчальні курси на платформі Moodle (створювати ресурси (тексти лекцій і презентації), завдання для практичних (із обов'язковим зазначенням, що треба зробити, методики виконання роботи, критеріїв її оцінювання), тести для проміжного і підсумкового контролю), оскільки це найкращий спосіб взаємодії здобувачів і НПП за умов дистанційного навчання під час карантину і за вільного відвідування занять, яке офіційно дозволено у ЗВО для певних категорій здобувачів. 2. Розробити (а за деякими ОК (зокрема ОК6) доопрацювати і перевидати) методичні вказівки до виконання практичних робіт з усіх ОК і до всіх тем робіт, зазначених у робочих програмах ОК. До кожної практичної роботи має бути прописано: мета, завдання, хід виконання, питання для самоконтролю. 3. Методичні вказівки до курсового проектування з ОК6 Планування лісгосподарського виробництва слід переробити і зробити зрозумілими здобувачам ОП Лісове господарство (оскільки навіть члени ЕГ не зрозуміли як за цими методичними вказівками написати курсовий проект). Не треба давати на вибір 5 тем курсового із розробки бізнес-плану підприємств різних форм власності, бо це не стосується лісової галузі. Курсовий має стосуватися підприємств галузі і враховувати особливості ведення саме лісового господарства. 4. Робочі програми ОК і силабуси слід привести до єдиної форми представлення, усі змістовні модулі повинні бути кратними 30 год., обов'язково має бути розподіл годин для денної і заочної форм навчання, оновити зміст, посилання на оновлені Положення університету і рекомендовану літературу, видалити зайві табл. співвідношення між національними та ECTS оцінками і рейтингом окремо з навчальної роботи і залікової роботи. 5. Кардинально треба доопрацювати РП «Оптимізація лісоаграрних ландшафтів» і забезпечити якісне викладання цього ОК згідно із доопрацьованою РП.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП має слабкі сторони й недоліки в основному за підкритерієм 7.1 (недостатнє наповнення і неналежне оформлення електронних курсів на платформі Moodle, методичних вказівок до виконання практичних робіт і курсового проектування, робочих програм ОК), які на думку ЕГ є досить суттєвими для цього критерію, особливо за умов дистанційного навчання і за вільного відвідування занять, що практикує ЗВО. До того ж не зрозуміло чому ці навчальні матеріали не мають належного виду і наповнення, якщо викладання за ОП здійснюється уже 5 років. І хоча освітня програма має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.2-7.6, все ж експертна група дійшла висновку, що ОП "Лісове господарство" та освітня діяльність за цією програмою відповідають рівню Е за Критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Під час акредитації ОП ЕГ встановила, що процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм у НУ «Чернігівська політехніка» чітко прописані і регулюються «Порядком розробки, затвердження, моніторингу та закриття освітніх програм (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/p-rozr-or2.pdf>), затвердженням Вченою радою університету у 2020 р. Згідно з цим Порядком моніторинг і перегляд ОП здійснюється різними групами стейкхолдерів, гарантом освітньої програми та керівництвом Університету. Перша акредитація ОПП «Лісове господарство» НУ «Чернігівська політехніка» була проведена у 2017 р. і ЗВО отримав Сертифікат із терміном дії до 01.07.2022 року. На запит експертної групи щодо ОП 2018-2020 рр. гарант надав лише ОП 2017 року, а під час інтерв'ювання зазначив, що програму в наступні роки переглядали, але не перезатверджували, оскільки не було суттєвих змін. Кардинальні зміни відбулися у 2021 році у зв'язку із затвердженням Стандарту вищої освіти спеціальності 205 «Лісове господарство» для другого (магістерського) рівня. Програма зазнала як позитивних (введення нових актуальних дисциплін, більш широкий вибір ОК), так і негативних (на думку ЕГ) змін, оскільки в ОП зменшено кількість кредитів виробничої (переддипломної) практики і збільшено час для підготовки до атестації, хоча у відомостях про СО зазначено, що студенти і роботодавці давали пропозиції щодо збільшення часу практики. Відповідно ЕГ розцінює це як неврахування в ОП окремих пропозицій здобувачів. До речі в ОП і НП 2017 і 2021 р. незрозумілим чином враховано рішення Вченої Ради ЗВО від 27.03.2017 р. Протокол №4 щодо зменшення практичної підготовки на 6 кредитів (4 тижні) і рівномірного розподілу залишених кредитів між практикою і підготовкою до атестації, оскільки в НП 2021 р. зменшено кількість тижнів, але при цьому не зменшилася кількість кредитів і вони не порівну розділені між практикою і підготовкою до атестації (7 тижнів (13 кредитів) практики і 10 тижнів (17 кредитів) написання роботи і підготовка до атестації). Різний розподіл кредитів за тижнями. Під час інтерв'ювання гаранта ОП, здобувачів освіти, НПП, роботодавців і представників

студентського самоврядування ЕГ дійшла висновку, що роботодавці і здобувачі вищої освіти за ОП лише у 2020-2021 рр. стали активніше долучатися до процедур періодичного перегляду ОП. Раніше програми переглядалися лише за участі проектної групи та НПП і до того ж не затверджувалися ніякі зміни в ОП, що не дає змоги ЕГ підтвердити факти перегляду ОП. В університеті створено Раду із забезпечення якості вищої освіти в НУ «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/p-yakist-rada1.pdf>), яка, з-поміж інших завдань, має здійснювати експертизу освітніх програм, аналіз результатів опитувань і кадрового забезпечення ОП, а також розробляти пропозиції Вченій раді щодо вдосконалення освітньої діяльності та якості вищої освіти в закладі, що є позитивною практикою у контексті цього підкритерію.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Експертна група в ході інтерв'ювання здобувачів вищої освіти підтвердила факти, що студенти дійсно залучалися до обговорення ОП на засіданні кафедри у січні 2021 р. (протокол №8 надано гарантом у відповідь на запит ЕГ), де зазначили необхідність збільшення обсягу практичної підготовки за освітньою програмою, розширення вибіркового блоку дисциплін, дати можливість вибирати дисципліни з інших ОП, але як можна побачити із затвердженої у 2021 р. ОП, не всі пропозиції були враховані, зокрема, тривалість виробничої (переддипломної) практики була зменшена порівняно із обсягом у минулі роки. Здобувачі вищої освіти і представники студентського самоврядування є членами Вченої ради ННІ бізнесу, природокористування і туризму та НУ «Чернігівська політехніка», де й беруть участь у процесах обговорення та перегляду ОП під час таких засідань, а також по одному представнику здобувачів вищої освіти від ННІ включені у Раду із забезпечення якості вищої освіти (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/p-yakist-rada1.pdf>), щоправда представники цієї ОП туди не ввійшли. В Університеті діє ціла система опитування здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців щодо освітніх програм і освітньої діяльності. А також різноманітні анонімні опитування серед здобувачів вищої освіти проводять представники студентського самоврядування окремо і незалежно від сектору систем менеджменту якості вищої освіти. Результати загальноуніверситетського опитування (2020-2021 рр.) розміщені на сайті ЗВО (<https://stu.cn.ua/yakist-osvity/monitoring-yakosti/>) не містять інформації про опитування здобувачів стосовно саме якості ОП ЗВО і ОП «Лісове господарство» зокрема. Керівник сектору менеджменту якості вищої освіти Прибійко І.О. повідомила, що опитування студентів магістратури здійснюється кафедрами, тому і нема результатів у вільному доступі на сайті ЗВО.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У ході акредитації ОП експертна група підтвердила факти залучення роботодавців до процесу обговорення ОП шляхом проведення зустрічей з роботодавцями у господарствах і в стінах університету, що підтверджено відповідями роботодавців під час акредитаційної онлайн-зустрічі. Директор ДУ «Чернігівська обласна фітосанітарна лабораторія» Крупеник М.Ф. сказав, що вносить пропозиції гаранту ОП щодо введення розділу чи окремих годин до програми щодо ознайомлення студентів з проблематикою захисту рослин (карантину рослин). Директор ДП «Ріпкирайагролісгосп» Фурс А.Г. сказав, що ніяких конкретних пропозицій з удосконалення ОП не надавав, хоча ЕГ встановила, що у протоколі №8 зазначено пропозицію Фурси А.Г. щодо введення до ОП дисципліни «Оптимізація лісоаграрних ландшафтів». Також до відомостей про СО прикріплено рецензію Фурси А.Г. на ОП 2021 р. На думку роботодавців освітня програма уже й так включає всі необхідні освітні компоненти у достатніх обсягах. До того ж на зустрічі були присутніми не всі роботодавці, про співпрацю з якими зазначено у відомостях СО. Кафедра АТЛГ співпрацює з окремими підприємствами, що входять до Чернігівського ОУЛМГ та з районними дочірніми підприємствами КП облради «Чернігівоблагроліс», а саме: ДП «Ріпкирайагролісгосп», ДП «Чернігіврайагролісгосп». Зі слів гаранта ОП, пропозиції роботодавців щодо покращення якості ОП приймаються на електронну пошту кафедри аграрних технологій та лісового господарства (agro@stu.cn.ua), а також нотуються у протокол під час засідань кафедри з роботодавцями. Залучення роботодавців також відбувається через рецензування ОП (рецензії додані до відомостей про самооцінювання ОП). По 1 представнику роботодавців від ННІ входять у Раду із забезпечення якості вищої освіти (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/p-yakist-rada1.pdf>) і в університеті діє система опитування стейкхолдерів, зокрема і роботодавців, хоча результатів їх опитувань ЕГ не побачила.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Збір та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників за ОП здійснюється у закладі через відділ з питань працевлаштування, практики та зв'язків з громадськістю (<https://robota-chntu.stu.cn.ua/work/>). Як зазначила під час онлайн-зустрічі з ЕГ керівник цього відділу Петрик О.Л. відділ дуже тісно співпрацює із кафедрами щодо питань працевлаштування випускників (оскільки саме завідувачі і куратори мають тісні зв'язки із випускниками). Інформацію про подальші плани випускників збирають наприкінці останнього року навчання, інформують студентів щодо вакансій через старост, кураторів, завідувачів кафедр, студентську раду та соціальні мережі,

максимально надають допомогу у пошуку першого робочого місця. Інформація щодо працевлаштування випускників вноситься до внутрішньої бази АСУ ВНЗ. На онлайн-зустрічі випускники підтвердили, що підтримують зв'язок із закладом (зокрема з гарантом ОП Селінним М.М. і з кураторами). Збір інформації щодо працевлаштування і кар'єрного шляху випускників кафедри проводиться через спілкування в соціальних мережах, телефонному режимі, а іноді і під час зустрічі, що підтвердили самі випускники.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В ході акредитації освітньої програми ЕГ встановила, що в НУ «Чернігівська політехніка» для внутрішнього забезпечення якості розроблено Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/p-yakist-vnutrsist.pdf>), Положення про Раду із забезпечення якості вищої освіти (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/p-yakist-rada1.pdf>) і Положення про внутрішню акредитацію освітніх програм у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/p-yakist-akred.pdf>) відповідно до якого функціонує відділ методичної роботи, акредитації та ліцензування, який організовує внутрішню акредитацію освітніх програм, з метою виявлення недоліків в освітніх програмах університету. Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в Університеті сприяють електронна система збору й аналізу інформації Автоматизована система управління вищим навчальним закладом (АСУ ВНЗ). Зі слів гаранта ОП за результатами внутрішнього забезпечення якості ОПП відділом МРАЛ були виявлені недоліки в наповненні електронних навчальних курсів і були надані загальні рекомендації щодо систематичного оновлення та доповнення навчально-методичних матеріалів, розміщених в системі Moodle, активізації участі НПП кафедри у наукових заходах, а також щодо застосування елементів неформальної освіти у 2021-2022 н.р. Сам гарант і співробітники кафедри під час дистанційних зустрічей озвучували плани стосовно запровадження дуальної форми освіти на ОП Лісове господарство, оскільки значна частина здобувачів, які вступають на магістратуру, уже працевлаштовані за фахом.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Розділ «Зовнішнє забезпечення якості освіти» на офіційному сайті ЗВО за адресою <https://stu.cn.ua/yakist-osvity/zovnishnye-zabezpechennya-yakosti-osvity/> не містить жодної інформації, що пов'язано, за словами адміністрації, із перенесенням сайту НУ «Чернігівська політехніка» на нову платформу. Акредитація ОП «Лісове господарство» за процедурами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти проводиться вперше. За словами керівника відділу методичної роботи, акредитації та ліцензування Сірої Н. М. вони оперативне враховують зауваження експертів з акредитації інших програм для їх покращення, а також для удосконалення ОП, які готують до акредитації, що свідчить про швидке реагування на зауваження експертних груп і бажання постійного вдосконалення якості освіти і освітньої діяльності у ЗВО.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Експертна група встановила, що внутрішня система забезпечення якості освіти ЗВО базується на спільному формуванні культури якості освіти в усіх представників освітнього процесу, а адміністрація здійснює заходи спрямовані на вдосконалення цієї системи. Академічна спільнота приймає участь у розробці та моніторингу якості вищої освіти за ОП, працюючи у проектній групі, групі забезпечення, бере участь у засіданнях кафедри, вчених рад інституту та університету, на яких обговорюються питання якості освіти та процедури її забезпечення. Інтерв'ювання адміністрації, викладачів та студентів виявило, що НУ «Чернігівська політехніка» приділяє значну увагу запобіганню та виявленню академічного плагіату в наукових і навчально-методичних працях викладачів і здобувачів вищої освіти, перевіряючи на плагіат навіть курсові проекти та індивідуальні роботи (по внутрішній базі). У ЗВО здійснюється контроль якості проведення навчальних занять відповідно до Положення про оцінювання якості проведення навчальних занять (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/06/polozhennya-pro-oczinuvannya-yakosti-navchalnyh-zanyat.pdf>), є взаємне відвідування занять НПП кафедри, здійснюється ректорський контроль знань здобувачів згідно з Положенням про організацію та процедуру проведення ректорського контролю залишкових знань здобувачів вищої освіти в Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/p-yakist-rektkontr.pdf>). Відділ працевлаштування та зв'язків з громадськістю контролює вчасність підвищення кваліфікації НПП. На засіданнях кафедри АТЛГ НПП періодично розглядають питання щодо ОП, змісту ОК, порядку і логічності їх викладання. Обговорюються нові методики подачі навчального матеріалу і заходи щодо удосконалення педагогічної майстерності НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

До сильних сторін ОП «Лісове господарство» можна віднести існування чітких процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, затверджених відповідним Положенням, постійне удосконалення процесу моніторингу та швидке реагування ЗВО на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності для забезпечення якості ОП. Чітко налагоджена робота з відстеження кар'єрного шляху випускників ОП. Позитивними практиками НУ «Чернігівська політехніка» є здійснення цілого ряду заходів, спрямованих на розбудову системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти і зокрема створення Ради із забезпечення якості вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони ОП виражені у відсутності опитування здобувачів вищої освіти щодо якості Освітньої програми, її змісту, компонентів і програмних результатів навчання; недостатньому залученні здобувачів і роботодавців до перегляду ОП; зменшенні в оновленій ОП кількості кредитів виробничої (переддипломної) практики і збільшенні часу для підготовки до атестації, хоча у відомостях про СО зазначено, що студенти і роботодавці надавали пропозиції щодо збільшення обсягу практики. В навчальному плані 2021 р. зменшено кількість тижнів на практику, але при цьому не зменшилася кількість кредитів відведених на практику і підготовку до атестації. Рекомендації: 1. Адміністрації ЗВО та гаранту необхідно більш активно залучати здобувачів вищої освіти, випускників і роботодавців до періодичного перегляду та обговорення не лише освітньої програми, а й освітніх компонентів, чітко фіксувати їх пропозиції та враховувати в оновленій програмі. 2. З метою залучення якомога більшої кількості стейкхолдерів до обговорення ОП і отримання пропозицій доцільно на головному сайті ЗВО і соцмережах ННІ БПТ, кафедри АТЛГ розміщувати оголошення про обговорення проекту ОП, в якому надати посилання на проект і вказати контакти для отримання зауважень і пропозицій. 3. Вдосконалити опитувальники (онлайн-анкети) для опитування здобувачів вищої освіти після кожного семестру на предмет якості ОП, змісту та якості викладання ОК, доцільності і обсягів ОК, здобутих ПРН тощо. 4. Переглянути співвідношення кількості кредитів виробничої (переддипломної) практики і підготовки до атестації, унормувати тижневе навантаження у кредитах. 5. Розглянути питання щодо формування освітніх програм та навчальних планів за дуальною формою навчання з наступного навчального року.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за більшістю підкритеріїв критерію 8. У ЗВО добре прописані та задокументовані правила і процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Академічна спільнота НУ «Чернігівська політехніка» активно формує культуру якості. Здобувачі освіти та роботодавці залучаються до процесу моніторингу та перегляду ОП, щоправда не систематично і не всі пропозиції враховуються. Однак швидке реагування на виявлені недоліки, прагнення університету до удосконалення освітнього процесу та якості освіти (розробка системи внутрішнього забезпечення якості освіти і створення Ради із забезпечення якості) дає змогу експертній групі за відповідністю ОП критерію 8 надати Рівень В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У НУ "Чернігівська політехніка" права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюють наступні документи: Статут (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/statut.pdf>); Кодекс корпоративної культури Національного університету "Чернігівська політехніка" (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/kodeks-kk.pdf>); Положення про організацію освітнього процесу (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/07/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>); Всі перераховані документи знаходяться у вільному доступі на сайті ЗВО, сторінка "Нормативна база та публічна інформація" (<https://stu.cn.ua/normatyvna-baza/>)

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

а сайті ЗВО в розділі "Освітні програми" (https://op.stu.cn.ua/view/total_view.php), а також на сайті кафедри аграрних технологій та лісового господарства в розділі «Навчальні матеріали» можна побачити розміщений проект ОП з метою отримання пропозицій від стейкхолдерів. <https://cutt.ly/YE6dG8e>. Однак варто зазначити, що поряд з проектом немає місця де можливо було б залишити якусь пропозицію. Як зазначив гарант ОП, пропозицію можна відправити йому на електронну пошту.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті ЗВО оприлюднена точна та достовірна інформація щодо ОП у вільному доступі для всіх учасників освітнього процесу: https://op.stu.cn.ua/view/total_view.php. По даному посиланню можна знайти саму ОП та рецензії від роботодавців. Але усі силабуси та робочі програми уже розміщені в електронній системі «Moodle», інформацію на якій можуть бачити лише зареєстровані користувачі. Усі здобувачі ОП мають доступ до детальнішої інформації через особисті електронні кабінети.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

На сайті ЗВО є розміщена у вільному доступі вся інформація щодо ОП, проект ОП для збору пропозицій, а також необхідні нормативно-правові документи, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутність можливості надання пропозицій зацікавлених сторін щодо покращення ОП одразу на сайті. Розміщення детальної інформації щодо компонентів ОП лише в закритому доступі в системі "Moodle", а не на сайті ЗВО. Експертна група рекомендує дати можливість стейкхолдерам вносити пропозиції щодо покращення ОП через онлайн анкетування. Це дасть можливість швидше і ефективніше опрацьовувати результати, а також розміщувати більше інформації щодо ОП (силабуси) у відкритому доступі на сайті.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Загалом критерій відповідає рівню відповідності В. Адже ЗВО надає у вільному та публічному доступі всі необхідні документи щодо освітньої програми, її проекту, рецензій, а також документів які регулюють права та обов'язки усіх стейкхолдерів. Але варто зазначити, що подати пропозицію щодо покращення ОП одразу на сайті не можливо, а лише через пошту гаранта або ж на кафедрі, тому варто вдосконалити даний момент для зручності усіх стейкхолдерів.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Керівництво та менеджмент НУ «Чернігівська політехніка», навчально-наукового інституту бізнесу, природокористування і туризму, кафедри аграрних технологій та лісового господарства, гарант ОП відповідально поставилися до організації роботи експертної групи з акредитації ОП «Лісове господарство», забезпечивши чітке дотримання програми візиту. На думку ЕГ не коректним є використання в університеті скороченого терміну «ЗВО» для означення здобувачів вищої освіти у Відомостях про СО (що ускладнювало сприйняття інформації експертною групою), а також у нормативних документах, методичних працях і навіть у новинах на сайті, оскільки це загальноприйняте скорочення для означення «закладу вищої освіти».

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	E
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	E
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Кайдик Олександр Юрійович

Члени експертної групи

Делеган Іван Іванович

Смик Мар`яна Олегівна